

**Brev till Sophie Elkan från
Selma Lagerlöf: 1905-1907 : L
84:1 - 213**

Lagerlöf, Selma,

HS L 84:1

Käraste.

Fack för brof. Jag undrar och undrar hur länge du skall kunna hålla dig uppe. Barn du kunde komma bort, innan det bröte ut, så blefve du nog bra. Men ännu är du väl fasthunden hemma ett par veckor.

Vårt stora bekymmer lättsade i går, men inte våga vi vara säkra ännu. Jag tyckte att det var högst berymmerligt att Gerda såuse Binger på basarett, men hon var så trött och svett efter sin egen sjukdom, att hon icke orkade sköta hunden. Inte heller orkade hon bära på det stora ansuaret. En gammal det intet mestidat rum att få utan hon siggen på allmän sal. Det är enkelt folk, arbetare med ägghvitejuka de flesta, men det måtte väl vara ett lidande att ha så många omkring sig, sjukt är de nog stillsamma och tysta. Bra berymmerligt är det väl också att de icke ha någon ordentlig matordning. De som inte ha magsjukdomar, få äta hvad som helst, en dag kamma de och ville proppa i honom ärtor och pannkaka. De begagnu också korngröns välling, därför att korn växer i Dalarna, men icke betänka de, att korn behöfver koka i fyra timmar innan de bli ätbara. Kornen simma stundarelse i vällingen, de sjuka våga icke äta och utan det mesta slås bort. Denna matordning med för sjuka anjuthora födoämnen har styrelsen bestämt. I styrelsen sitta endast Karlav. Ett enda förståeligt framtimmer skulle med största lättbet kunna anställa upplysning och ställa till rätta en mängd saker, som pinsar de sjuka. Det är för den skull, förstår du, som vi behöfva rösträtt, för att göra världen litet drägligare för fattiga och behöfvande. Man kan nog tänka sig hur förfärliga våra sjukhus skulle ha varit, innan de bildade sjuksköterskorna fanns af det vi ännu

se af sådana inrättningar, där man är räddade.
Tänk på lägerplatserna sådant smick och sådan vaktref-
mad och tänk på elementarskolorna och seminarier.
Här är läsordningen så ordnad att i Henrik Ahlqvists
klass läses det i skolan en dag 8 timmar. På seminarie-
riet har de ofta nog sex lektioner dagligen. Och du skulle
höra hur fattigvårdsstyrelsen far fram mot sina stakt
undersåter: Karlar är inte slavar ännu hämmar, men
de är starkare, sakna antanke, frukta inte för det
tillfoga lidande, de anses det t. o. m. nyttigt. Du kan vara
viss om att vi behöfva rösträtt.

Har du talat med någon om Brandes och Tscherniak-
affären. Jag tycker för min del den uppfattningen
att anonyma bref är straffbara handlingar. Det borde
vara i lag ^{förbjudt} att skriva sådana och straffas med
straffarbete. Jag för min del hade ha följt med tidning-
garnn så väl som någon, men jag visste alls inte att
att nyss en hölls kvar här för en Brandes slag allargen.

Jag tycker att han har rätt, men jag vet ju inte. Det
kan ju hända att Tscherniak hade blifvit frigifven hans
förutan. En högst onödig blamrage, som regeringen be-
rett värt hand. Den kunde väl helt enkelt ha gett Karl
en vink att löpa. Att göra hädelsejänst åt Ryssland passar
oss inte. De stackarna, som blefvo ihjälslade fingo lida
i stället och den säura halftimme, som Karl beredde ut-
rikesministern om väl förtjänt. Jag tror att vi får ad-
någon bra styrelse men och det är väl därför att de
ha så dåliga Karlar, som inte förstå att anse
med dubbigt folk.

Schole var mycket värdig, men bergomverligt kort
fäkt. Hur skulle man kunna ha sådana Karlar, som
han talar om. Det behöfdes ju en ny för kvar klass.

I dag är brefskrifningsdag. Jag har samlat ihop för
veckan. Det rör sig om hela dagen.
Tack för all deltagande. för helninggar från fasten. Blijf inte

Det är en ganska stor del av den som är i den här klassen. Jag har varit i den här klassen i många år. Det är en ganska stor del av den som är i den här klassen. Jag har varit i den här klassen i många år.